

Κρατική καταστολή και βία: Η περίπτωση της Κύπρου

των Γιώργου Κατάλιακου και Γιώργου Αναστασίου

Ένας χρόνος -και λίγο- από τις τεράστιες κινητοποιήσεις στην Κύπρο του κινήματος “Ως Δαμέ” ενάντια στην καταστολή. Η Βαβυλωνία δημοσιεύει σήμερα ένα άρθρο – αναδρομή σε τρία μεγάλα κινήματα της κυπριακής κοινωνίας τα τελευταία δέκα χρόνια, που προέκυψαν έπειτα από κρεσέντο αστυνομικής αυθαιρεσίας στο νησί.

Εισαγωγή:

Η διαχείριση της σημερινής υγειονομικής κρίσης από το κράτος, μέσα από την εφαρμογή έκτακτων αυταρχικών διαταγμάτων, αποτελεί το επιστέγασμα της άσκησης κρατικής βίας κατά της κοινωνίας. Ζούμε στιγμές που το κράτος αποκαλύπτει αυτό που πραγματικά είναι, δηλαδή το όργανο επιβολής της τάξης και της ταξικής κυριαρχίας: ο έλεγχος της ανθρώπινης κινητικότητας ρυθμίζεται μέσω της αποστολής sms στο κράτος, οι κοινωνικές συναθροίσεις επιτρέπονται μόνο όταν πρόκειται για εκκλησιασμούς και παρελάσεις (είτε με υπουργική εντολή είτε χωρίς), ενώ τα εργασιακά κεκτημένα κατακεραυνώνονται στην σκιά ενός ακόμη μετασχηματισμού της αγοράς εργασίας. Χιλιάδες εργαζόμενοι οδηγούνται στην ανεργία, ενώ το ιατρικό-νοσηλευτικό προσωπικό καλείται να σηκώσει στις πλάτες του τις ανεπάρκειες ενός παραπληγικού συστήματος δημόσιας υγείας. Και όλα αυτά με φόντο το άλυτο κυπριακό πρόβλημα που βολεύει και συμφέρει τις ντόπιες προνομιούχες ελίτ, οι οποίες συντηρούν τον εθνικισμό, αναπαράγοντας απορριπτισμό και διχοτομικές πολιτικές.

Εν εποχή πανδημίας, λοιπόν, το κράτος θωρακίζεται με περισσότερη αστυνόμευση και ελέγχους, χρησιμοποιώντας όλα τα δυνατά μέσα που δύνανται να του εξασφαλίζουν τον απόλυτο έλεγχο επί της κοινωνίας. Πιο πρόσφατη εξέλιξη η επιστράτευση 260 ανέργων από το Κυπριακό υπουργείο ενέργειας με σκοπό την

επόπτευση της τήρησης των μέτρων στους χώρους εργασίας. Η ατμόσφαιρα μυρίζει χημικά, ενώ τα κράτη ανά το παγκόσμιο, ανάγουν την άσκηση βίας σε πολιτική πειθάρχησης των σωμάτων και των μυαλών των πολιτών τους.

Το κράτος επιβάλλει συνεχώς νέα καθεστώτα έκτακτης ανάγκης και εξαίρεσης που αιτιολογούν την καταστολή. Κάθε νέα κρίση αυξάνει την ένταση του κατεπείγοντος και την ανάγκη διαχείρισης, προχωρώντας σε αυταρχικότερες δράσεις, οι οποίες παγιώνουν την καταστολή σε όλες τις έκφανσεις της κοινωνικής ζωής. Για να επιτευχθεί αυτό, είναι αναγκαία συνθήκη η εξασφάλιση της συναίνεσης από ευρύτερα στρώματα της κοινωνίας. Για να δομηθεί αυτή η συναίνεση ενεργοποιούνται μηχανισμοί όπως τα ΜΜΕ, τα οποία αναλαμβάνουν την προώθηση της ιδεολογικής ηγεμονίας των αντιλήψεων των κυρίαρχων ελίτ. Οι νέες εξελίξεις στις κοινωνίες μας καταδεικνύουν ότι η καταστολή εντείνεται, παγιώνεται και εμβαθύνεται με σκοπό την παραγωγή της νέας κανονικότητας, ασφαλέστερης και πιο προσοδοφόρας για την κυρίαρχη τάξη.

Πώς, λοιπόν, νοείται η κρατική βία στο φως της σημερινής συγκυρίας και πώς το «ιδιαιτέρο συμφέρον» της κυριαρχούσας τάξης παρουσιάζεται ως το «γενικό συμφέρον» ολόκληρης της κοινωνίας;

Σε αυτό το κείμενο περιοριζόμαστε στην ανάλυση τριών συμβάντων, τα οποία κατ' εμάς καταδεικνύουν την έκταση, την εξέλιξη και την ένταση της κρατικής καταστολής και της αστυνομικής βίας στην Κύπρο: (1) Κίνηση πολιτών ALERT (2009), (2) Occupy the buffer zone- Κατάληψη ζώνης κατάπαυσης του πυρός (2011), (3) Ως δαμέ- Ως εδώ (2021). Αυτές οι καταγραφές, θεωρούμε ότι συμβάλλουν στην διαμόρφωση μιας λεπτομερούς εικόνας για το τι εστί κρατική βία στην Κύπρο, εμπλουτίζουν την κινηματική εμπειρία και θέτουν επί τάπητος την ανάγκη να δούμε κριτικά το ζήτημα της κρατικής βίας και καταστολής. Αναδεικνύουν, επίσης, την διαδικασία εξέλιξης της καταστολής σε ένα νεοφιλελεύθερο πλαίσιο: Το κράτος αποδομεί τους τομείς υγείας και κοινωνικών παροχών, ανοίγοντας δρόμους στο Κεφάλαιο

και στις ιδιωτικές επιχειρήσεις. Την ίδια στιγμή, η αστυνομία ενισχύεται σε δυναμικό, εξοπλίζεται τόσο υλικοτεχνικά όσο και τεχνολογικά, επεκτείνοντας υπό τις σημερινές εξελίξεις το δόγμα «έλεγχος και ασφάλεια».

Ξυλοδαρμός φοιτητών-Κίνηση ALERT:

Τα ξημερώματα της 20^{ης} Δεκεμβρίου 2005 δύο φοιτητές βασανίζονται άγρια από αστυνομικούς στα πλαίσια της επιχείρησης για εντοπισμό του λεγόμενου «δράκου», ο οποίος επιτίθεται σε γυναίκες, αποπειράται να κλέψει και να βιάσει. Οι αστυνομικοί, στην δίκη που ακολουθεί, υποστηρίζουν ότι έπεσαν θύματα επίθεσης από τους φοιτητές, μερικοί από αυτούς μάλιστα έχουν το θράσος να ζητούν αποζημιώσεις, υποστηρίζοντας ότι κτυπήθηκαν εν ώρα καθήκοντος. Όλα αυτά μέχρι την εμφάνιση ενός video που αποκαλύπτει τα αίτια των αστυνομικών, οι οποίοι επί μια και πλέον ώρα βιαιοπραγούσαν κατά των δεμένων με χειροπέδες φοιτητών, δέρνοντας και σέρνοντάς τους στην μέση του δρόμου. Το επεισόδιο βιντεοσκοπείται από ανώνυμο γείτονα, παραδίδεται στην εισαγγελία, η οποία επιμελώς το αποκρύπτει, για να αποκαλυφθεί μήνες αργότερα από την εφημερίδα «Πολίτης».

Στην δίκη που λαμβάνει χώρα το 2009, τέσσερα χρόνια μετά το περιστατικό, το δικαστήριο αθώνει τους εμπλεκόμενους αστυνομικούς, αρνούμενο να αναγνωρίσει το video ως επαρκές τεκμήριο. Αμέσως μετά την δημοσιοποίηση της απόφασης του δικαστηρίου και μέσω της αποστολής sms, αριθμός κόσμου μαζεύεται αυθόρμητα στο προαύλιο του δικαστηρίου, αποδοκιμάζει την απόφαση και ζητά την τιμωρία των αστυνομικών. Με σκοπό τον καλύτερο συντονισμό για μια ουσιαστική παρέμβαση απέναντι στην αστυνομική και δικαστική αυθαιρεσία, συγκροτείται η κίνηση πολιτών ALERT, *“μια κίνηση που έχει σκοπό την δραστηριοποίηση των πολιτών σε εγρήγορση απέναντι στην αυθαίρετη αστυνομική βία που ενδυναμώνεται συνεχώς από το δικαστικό της ξέπλυμα.”* [1]

Η ALERT, μέσα από αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες, ορίζει συντονιστικό σώμα και απευθύνει ανοικτό κάλεσμα σε όλους όσοι

αντιδροούν κατά της κρατικής βίας και αυθαιρεσίας. Αμέσως το επόμενο διάστημα, οργανώνονται πορείες διαμαρτυρίας, εκδηλώσεις και συζητήσεις με κεντρικό θέμα την κρατική καταστολή και την αυθαιρεσία της εξουσίας υπό την σκιά των τρεχόντων κοινωνικό-πολιτικών παραγόντων που διαμορφώνουν την οικονομική κρίση. Εκατοντάδες κόσμου ευαισθητοποιείται, ενημερώνεται για την έκβαση της υπόθεσης των δύο φοιτητών και συμμετέχει ενεργά στις εκδηλώσεις που λαμβάνουν πλέον χώρα σε Παγκύπρια κλίμακα. Συζητείται, παράλληλα, το ζήτημα της κρατικής βίας υπό το πρίσμα της κρίσης και των κοινωνικών αντιστάσεων που όλο και εντείνονται σε εγχώριο και διεθνές επίπεδο.

Πάμε τώρα στις ετυμηγορίες του δικαστηρίου για την υπόθεση των φοιτητών. Στις 29/03/2010, το Ανώτατο Δικαστήριο εξετάζει την έφεση κατά της πρωτόδικης απόφασης, αυτήν την φορά με άλλη σύνθεση του κακουργιοδικείου, το οποίο κρίνει ένοχους τους αστυνομικούς για το αδίκημα της πρόκλησης επίθεσης και πραγματικής σωματικής βλάβης. Οι αστυνομικοί καταδικάζονται σε 12 μήνες φυλάκιση με αναστολή. Το πειθαρχικό συμβούλιο της αστυνομίας με την σειρά του επιβάλλει ποινές «χάδι» στους 3 αστυνομικούς που πρωτοστάτησαν στον ξυλοδαρμό ίση με 8 ημερομίσθια, ποινές τις οποίες το ίδιο το συμβούλιο κρίνει ανεπαρκείς, εξαναγκάζοντας τους 3, εν συνεχεία, σε παραίτηση. Η υπόθεση δεν τελειώνει εδώ, αφού οι 3 αστυνομικοί προσφεύγουν και πάλι στο Ανώτατο δικαστήριο κατά της απόφασης που τους υποχρεώνει σε παραίτηση. Και φτάνουμε πλέον στο σήμερα, 16 χρόνια μετά, με το δικαστήριο να εγκρίνει την επιστροφή των αστυνομικών στην υπηρεσία, επικαλούμενο την παρέλευση αρκετού χρόνου από την τέλεση των αδικημάτων, ισχυριζόμενο τον σωφρονισμό των κατηγορούμενων λόγω των υποτυπωδών ποινών εναντίον τους και των μεγάλων διαστάσεων που έλαβε η υπόθεση από τα μέσα μαζικής εξημέρωσης.[2]

Η κατάληξη αυτής της υπόθεσης επιβεβαιώνει περίτρανα, μια ακόμη φορά, το δικαστικό ξέπλυμα της αστυνομικής βίας. Η ανάδειξη αυτού του συμβάντος μπορεί να εξηγηθεί στην

προκείμενη περίπτωση ως εξής:

- Η αστυνομική βία συγκαλύπτεται από την αστική νομιμότητα μέσα από μακρόσυρτες, πολύπλοκες διαδικασίες, κατανοητές ή ακατανόητες στους μη κατέχοντες την νομική σπουδή και σίγουρα επώδυνες για όλους όσοι την βίωσαν και την βιώνουν. Μπορεί αυτό να ακούγεται αυταπόδεικτο, αναγορεύεται ωστόσο η χρονοτριβή και η πολυπλοκότητα σε τέχνη του κυβερνάν, ιδιαίτερα όταν μιλάμε για πασιφανή κατάχρηση εξουσίας από πλευράς των οργάνων του κράτους.
- Η αστική εξουσία ξέρει καλά το πότε και το πώς να κατασκευάζει «δημοσίους κινδύνους», πόσω μάλλον, δε, να εντατικοποιεί την άσκηση βίας απέναντι σε οποιανδήποτε και οποιονδήποτε δεν συμπλέει με τα κυρίαρχα στερεότυπα, είτε αρνείται τις υποδείξεις της. Στην προκείμενη περίπτωση, η αναζήτηση του βιαστή «δράκου» από την κυπριακή αστυνομία, που παρεμπιπτόντως δεν βρέθηκε ούτε συνελήφθη ποτέ, σήμανε τον άνευ όρων έλεγχο, άσκηση λεκτικής και σωματικής βίας εις βάρος των φοιτητών. Οι φοιτητές στην προκείμενη περίπτωση, ταυτοποιούνται ως επικίνδυνοι πολίτες, ως ομάδα υψηλού κινδύνου.
- Η καταγραφή του ξυλοδαμού σε βίντεο προκάλεσε και προκαλεί δημόσια κατακραυγή. Η αστυνομία καταδικάστηκε στα μάτια του λαού, η υπόθεση παρόλα αυτά έκλεισε αισίως για τους συγκεκριμένους αστυνομικούς που σήμερα περιπολούν στους δρόμους ανενόχλητοι με την βούλα του δικαστηρίου. Η οπτικοποίηση της αστυνομικής βίας τότε, όπως και τώρα, προκαλεί τον λαό. Τότε, όπως και τώρα, βλέπουμε σε ζωντανή μετάδοση ανθρώπους να πονάνε, να μην αναπνέουν και να πεθαίνουν στα χέρια των βασανιστών τους. Τότε, όπως και τώρα, βλέπουμε την κρατική πολιτική να δικαιολογεί και να ευνοεί την αστυνομική βία και καταστολή.

Occupy the Buffer Zone (Κίνημα κατάληψης της νεκρής ζώνης):

Στις 15/10/2011 ομάδα Ελληνοκύπριων και Τουρκοκύπριων ακτιβιστών, ανταποκρινόμενοι στο κάλεσμα του παγκόσμιου

αντικαπιταλιστικού κινήματος Occupy Movement, πραγματοποιούν δικοινοτική συνάντηση, θέλοντας να εκφράσουν και να μοιραστούν τις ανησυχίες τους γύρω από την τρέχουσα επικαιρότητα. Σε αυτό το πλαίσιο, το κυπριακό πρόβλημα γίνεται αντιληπτό ως ένα από τα πολλά συμπτώματα ενός άρρωστου παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος, «δωσίλογου για την περιχάραξη πολιτικών, κοινωνικών και ταξικών 'συνόρων' στην παγκόσμια κλίμακα.»[3]

Η Λευκωσία, όντας μια πόλη με εμφανείς ιδιαιτερότητες, διαιρεμένη μεταξύ δύο κρατικών οντοτήτων και του έντονου εθνικού ανταγωνισμού που αυτό συνεπάγεται, αποτελεί γόνιμο έδαφος για την ανάπτυξη εναλλακτικών-ριζοσπαστικών δράσεων. Το κέντρο της παλιάς πόλης διέρχεται μια διαδικασία μετάβασης από την ανυποληψία και την απαξίωση, όπου βρέθηκε μετά τον πόλεμο του 1974, στον εξωραϊσμό και την υπερτίμηση, αφού πολλά κτίρια και γειτονιές ανακαινίζονται και οι αξίες των ακινήτων αυξάνονται κατακόρυφα.

Σε άμεση ανταπόκριση με το διεθνές κίνημα Occupy, η πρωτοβουλία διοργανώνει συναντήσεις και εκδηλώσεις στην νεκρή ζώνη, συγκεκριμένα στο οδόφραγμα της Λήδρας/ Lokmaci. Η πρωτοβουλία σιγά σιγά αποκτά μαζικότητα και έτσι στις 19/11 αποφασίζεται η κατάληψη του χώρου και η καθημερινή παρουσία κόσμου στην νεκρή ζώνη. Κεντρικό αίτημα της κίνησης είναι να ζήσουμε όλοι οι Κύπριοι και μη μαζί σε μια Κύπρο ενιαία χωρίς στρατούς και νεκρές ζώνες. Σύντομα αποφασίζεται η επέκταση της κατάληψης στο παρακείμενο κτίριο της μονής Κύκκου, το οποίο οι καταληψίες μετατρέπουν σε κοινωνικό χώρο και χώρο διαμονής. Στην κατάληψη διοργανώνονται διάφορες κοινωνικές δράσεις και εκδηλώσεις μέχρι την 6^η Απριλίου όταν και η αστυνομία εισβάλλει στον χώρο βίαια και τον εκκενώνει.[4]

Πιο συγκεκριμένα, μέλη του αντιτρομοκρατικού ουλαμού, συνοδευόμενα από μέλη της υπηρεσίας καταπολέμησης ναρκωτικών, εισβάλλουν στην κατάληψη και συλλαμβάνουν 28 άτομα, μεταξύ αυτών και ανήλικα, ενώ 7 τραυματίζονται σοβαρά. Πολλά άτομα ξυλοφορτώνονται και συλλαμβάνονται με ασαφείς και ανυπόστατες

κατηγορίες. Η βίαιη απάντηση στην κατάληψη εκ μέρους του Κυπριακού κράτους δεν ήταν τυχαίο γεγονός ούτε και μπορεί να θεωρηθεί ‘‘αυθαιρεσία’’ από κάποια άτομα του σώματος της αστυνομίας. Εντάσσεται στην ξεκάθαρη στρατηγική του κρατικού μηχανισμού που στόχο είχε να διαλύσει με κάθε μέσο την συγκεκριμένη κατάληψη.

Αυτό θα ήταν ανέφικτο, αν σε αυτή την διαδικασία βίας και καταστολής δεν εμπλέκονταν και άλλοι φορείς και μηχανισμοί εξουσίας. Τα ΜΜΕ, σε εντεταλμένη υπηρεσία, συκοφαντούν τους συμμετέχοντες, προσπαθώντας έτσι να από-πολιτικοποιήσουν τους σκοπούς της κίνησης και να αποπροσανατολίσουν την κοινωνία : Παρουσιάζουν τους συμμετέχοντες ως περιθωριακά στοιχεία με παραβατική συμπεριφορά που ερωτοτροπούν ασύστολα (όργια κλπ.), προκαλούν φασαρίες και ζουν σε κακές υγειονομικές συνθήκες (είναι βρόμικοι).

Το αφήγημα αυτό συμμερίζεται Ελληνοκυπριακή, Τουρκοκυπριακή ηγεσία και UNFICYP και μέσα σε αυτό το πλαίσιο εγκρίνεται η επιχείρηση του αντιτρομοκρατικού ουλαμού. Πάνοπλοι άνδρες της αντιτρομοκρατικής εισβάλλουν στο κτίριο με τα αυτόματα ανά χείρας, σκοπεύουν καταληψίες και μη με διόπτρες νυκτός, ασκούν ωμή βία, συλλαμβάνουν χωρίς καν να έχουν εξασφαλίσει ένταλμα για εκκένωση του χώρου.

- Εκεί όπου ένα κοινωνικό κίνημα αμφισβητεί δεδομένες ισορροπίες ισχύος που εκφράζουν τις κυρίαρχες ελίτ, τότε αυτό ερμηνεύεται ως απειλή και δημόσιος κίνδυνος από μια ή και περισσότερες κρατικές οντότητες, ο οποίος οφείλει να εξαλειφθεί με κάθε μέσο. Η επιχείρηση εκκένωσης της κατάληψης δεν θα μπορούσε να γίνει εφικτή παρά μόνο με την συναίνεση κρατικών οντοτήτων και ειρηνευτικών δυνάμεων (Ελληνοκυπριακή, Τουρκοκυπριακή ηγεσία και UNFICYP).
- Η προσπάθεια αποπολιτικοποίησης του κινήματος από διάφορους φορείς και μηχανισμούς εξουσίας προδιαγράφει τις διαδικασίες καταστολής του.
- Τα κρατικά όργανα είναι διατεθειμένα να υπερβούν νόμους

και συνταγματικά πλαίσια στην ανάγκη να καταστείλουν ένα κοινωνικό κίνημα που θεωρείται απειλητικό ως προς την δικαιοδοσία τους: : Η επιχείρηση εκκένωσης έγινε χωρίς να τηρηθούν οποιαδήποτε συνταγματικά πλαίσια. Διενεργήθηκε σε περιοχή όπου δεν ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος από καμία κρατική αρχή, χωρίς την έκδοση εντάλματος και χωρίς συγκατάθεση ιδιοκτήτη. Αυτό που μέτρησε ήταν μια τυπική συνεννόηση μεταξύ αντίπαλων κρατικών παρατάξεων.

Κίνημα «Ως δαμέ» -Δεν υπάρχει υγεία χωρίς ελευθερία:

Στις 20 Φλεβάρη 2021 παίρνει θέση η μαζικότερη διαδήλωση των τελευταίων δεκαετιών στην Κύπρο με την συμμετοχή δέκα χιλιάδων περίπου ανθρώπων. Η βίαιη καταστολή και η αστυνομική βαρβαρότητα που επιδείχθηκε εναντίον του κόσμου που συμμετείχε στην περασμένη πορεία της 13^{ης} Φλεβάρη, αποτέλεσε το επιστέγασμα μιας αυταρχικής κυβερνητικής πολιτικής που όλο και εντείνεται εν μέσω πανδημίας και συνεχών αποκαλύψεων πολιτικής και εκκλησιαστικής αυθαιρεσίας. Από την αποτυχημένη διαχείριση της πανδημίας, στα χρυσά διαβατήρια και τις αυθαίρετες πολιτογραφήσεις, στις οποίες εμπλέκεται τόσο το δικηγορικό γραφείο του προέδρου Αναστασιάδη όσο και η εκκλησία, στην διχοτομική πολιτική της κυβέρνησης στο Κυπριακό και στις αντίξοες συνθήκες κράτησης μεταναστών στα σύγχρονα στρατόπεδα-κολαστήρια τύπου Πουρνάρα, όλα μαζί συνθέτουν ένα εκρηκτικό σκηνικό που φέρνει δυναμικά τον κόσμο στους δρόμους.

Οι κατασταλτικοί μηχανισμοί του κυπριακού κράτους εξελίσσονται και εξειδικεύονται σε πολλά επίπεδα, έτσι που να απενεργοποιούν κοινωνικές συναθροίσεις, να εμποδίζουν την εξέλιξη και εξάπλωσή τους. Η «τεχνολογικοποίηση» της βίας περνά μέσα από την καταγραφή προσωπικών δεδομένων, σωματότυπων, χαρακτηριστικών προσώπου και ομιλίας, αριθμό συναθροισμένων, τήρηση αποστάσεων. Περνάει μέσα από την αποστολή μηνυμάτων, την αποστασιοποίηση, την προσήλωση στην εξ αποστάσεως εργασία, στην αναγγελία κρουσμάτων και θανούτων.

Σε συνδυασμό με την εκπαίδευση αντιοχλαγωγικών ομάδων κρούσης και τον διαρκή εξοπλισμό τους, η αστυνομία εξελίσσεται σε πολεμική μηχανή, έτοιμη να τιμωρήσει οποιανδήποτε δεν συμμορφώνεται με τις κρατικές υποδείξεις, οποιανδήποτε δεν προάγει τον ατομικισμό σε τρόπο ζωής.

Μια πρώτη επίδειξη δύναμης από πλευράς κυπριακής αστυνομίας δόθηκε μετά το κάλεσμα από ομάδες αντιεξουσιαστών σε πορεία στις 28/11/20 με κεντρικούς άξονες την υγεία και την ελευθερία. Στον δρόμο παρατάσσονται οι αντιοχλαγωγικές δυνάμεις της αστυνομίας, η αύρα «Αίαντας», κλούβες και πολλοί ένστολοι, ο χώρος βιντεοσκοπείται από drone, ενώ ο κόσμος τραμπουκίζεται από μπάτσους, σε ένα κλίμα που μυρίζει έντονα κρατική καταστολή. Είχε προηγηθεί καμπάνια κατασυκοφάντησης της πορείας από τα ΜΜΕ και έφοδοι στα σπίτια ατόμων, θεωρούμενα από την αστυνομία ως ύποπτα για παρακίνηση σε διαμαρτυρία. Συγκεκριμένα, απαγγέλλονται κατηγορίες σε άτομα επειδή πόσταραν το event στο facebook, ενώ τα ΜΜΕ λασπολογούν εναντίον της πορείας, εξισώνοντας τους διαδηλωτές με αρνητές του κορωνοϊού. Η κατασκευή του «εσωτερικού εχθρού» από την κυβερνώσα δεξιά προϋποθέτει, όπως πάντα, την ανάλογη θεωρητική και πρακτική δικαιολόγηση, έργο που αναλαμβάνουν να φέρουν εις πέρας τα ΜΜΕ: Σε εντεταλμένη υπηρεσία διαχέουν ψέματα, συκοφαντούν και στοχοποιούν τον αντιεξουσιαστικό χώρο. Μιλούν για ακροαριστερούς αρνητές του κορωνοϊού με σκοτεινές ατζέντες που δήθεν στρατολογούν νεαρούς μαθητές, σε ένα ντελίριο εκφοβισμού της κοινωνίας και προσπάθειας δημιουργίας πολεμικού κλίματος.

Σε σχετική ανακοίνωση, την επαύριον της πορείας, οι σύντροφοι προαναγγέλλουν τις μέρες που έρχονται μιλώντας για την μη-παροδικότητα των μέτρων και μέσων καταστολής: Το κράτος δοκιμάζει τα όπλα του απέναντι σε κόσμο που επιμένει να διεκδικεί και να σκέφτεται, που αμφισβητεί της καπιταλιστικές πρακτικές ελέγχου της κοινωνίας. Ετοιμάζεται για τις οικονομικά δύσκολες μέρες που έρχονται...

Οι μέρες αυτές δεν αργούν να φανούν. Στις 13/02/21 με φόντο τα

ταξίδια αναψυχής του προέδρου Αναστασιάδη στις ΣεϿχέλλες, τις δολιοφθορές και κατεδαφίσεις διατηρητέων σπιτιών στο κέντρο της Λευκωσίας από την Εκκλησία και την επιβολή αυστηρών μέτρων κατά της πανδημίας, ομάδες του αντιεξουσιαστικού χώρου και της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς καλούν σε εκδήλωση διαμαρτυρίας στο κέντρο της Λευκωσίας. Με κεντρικό σύνθημα «Ως δαμέ» («Ως εδώ») την εναντίωση στην διαφθορά, τον αυταρχισμό και την καταστολή, ζητούν την εδώ και τώρα παραίτηση της κυβέρνησης. Η κυπριακή αστυνομία σαν απάντηση παρατάσσει, και αυτή την φορά, πάνοπλο τον αντιοχλαγωγικό ουλαμό της, διμοιρίες της ΜΜΑΔ, το τεθωρακισμένο ρίψης νερού «Αίαντας». Μόνο που αυτή την φορά επιτίθενται εναντίον της σχετικά μικρής συγκέντρωσης, ξυλοκοπούν διαδηλωτές, ρίχνουν χημικά. Μπλοκάρουν όλους τους δρόμους που οδηγούν στην συγκέντρωση, τραμπουκίζουν κόσμο, συλλαμβάνουν. Πολλοί οι τραυματισμοί, με σοβαρότερο αυτόν που προήλθε από στοχευμένη ρίψη νερού στο πρόσωπο από τον «Αίαντα» προς διαδηλώτρια: Αυτή την φορά κάνουν πράξη τις απειλές τους, ασκώντας ωμή βία εις βάρος των συγκεντρωμένων και κόσμου που προσεγγίζει το σημείο. Η μέχρι πρότινος επίδειξη ισχύος της αστυνομίας στο κάλεσμα της 28/11 γίνεται πράξη, με την άσκηση ωμής φυσικής βίας εις βάρος διαδηλωτών, με μάρτυρες τους τηλεοπτικούς φακούς και τον κόσμο που παλεύει με τους αστυνομικούς. Η επόμενη μέρα βρίσκει τους υπεύθυνους της επιχείρησης αστυνομικούς να αλληλοκατηγορούνται σε σχέση με τα επεισόδια, ενώ οι αντιοχλαγωγικές ομάδες επιστρέφουν τις στολές τους στο αρχηγείο της αστυνομίας, παραπονούμενοι για έλλειψη πολιτικής και υπηρεσιακής κάλυψης.

Φτάνουμε, έτσι, σε μια ίσως από τις πιο μεγάλες πορείες που έγιναν ποτέ στην Κύπρο, αμέσως την επόμενη εβδομάδα 20/02/21. Ως απάντηση στην αστυνομική βία και καταστολή, περίπου δέκα χιλιάδες κόσμο κατακλύζουν τους δρόμους της Λευκωσίας. Το συντονιστικό της πορείας «Ως δαμέ» καλεί εκ των προτέρων την αστυνομία να μείνει μακριά από την κινητοποίηση, αναλαμβάνει την περιφρούρηση της πορείας και την τήρηση των προβλεπόμενων μέτρων (αποστάσεις, μάσκες κλπ.). Η πορεία στρέφεται κατά της αστυνομικής βίας και αυθαιρεσίας, έχει έντονο ταξικό και

αντιφασιστικό χαρακτήρα, προτάσσει την επανένωση του νησιού, καταγγέλλει το πολιτικό και εκκλησιαστικό κατεστημένο. Καταγγέλλει, επίσης, την αυταρχική διαχείριση της πανδημίας. Κύριο αιτήμά της η εδώ και τώρα παραίτηση της κυβέρνησης και η καταγγελία της αστυνομικής βίας.

Αντί επιλόγου:

Κλείνοντας παραθέτουμε κάποιες παρατηρήσεις σε σχέση με την έκταση, εξέλιξη και ένταση της κρατικής βίας στην Κύπρο. Η κρατική βία είναι εγγενές στοιχείο των καπιταλιστικών σχέσεων παραγωγής και ταξικής κυριαρχίας, σε κάθε περίπτωση ωστόσο ξεχωρίζουμε την ιδιαιτερότητά της ανάλογα με τις κοινωνικές συντεταγμένες του χώρου και της συγκυρίας στην οποία αναφερόμαστε:

- Οι κατασταλτικοί μηχανισμοί του κράτους έχουν περάσει σε μια νέα φάση τεχνολογικοποίησης των μέσων ελέγχου και καταστολής. Η διαθεσιμότητα, η σάρωση προσωπικών δεδομένων, η απαρίθμηση αυτών, αποτελούν διαδικασίες ταυτοποίησης των πολιτών, κατηγοριοποίησής τους σε υπάκουους και επικίνδυνους. Ο κρατικός έλεγχος έχει περάσει πια σε νέα φάση, τα όπλα του βρίσκονται σε λειτουργία, περνώντας από τις παρακολουθήσεις πολιτών μέχρι την ωμή άσκηση βίας επί σωμάτων.
- Το στίγμα του κρούσματος στην εποχή της πανδημίας προσθέτει άλλη μια κατηγορία στις ήδη υπάρχουσες πολιτικά και κοινωνικά αποκλίνουσες κατηγορίες. Η επιδημιολογική εικόνα του κρούσματος στα μάτια της εξουσίας, τείνει να συνυφαίνεται σε συνάρτηση με τις πολιτικές του πεποιθήσεις και δράσεις.
- Η οπτικοποίηση της κρατικής βίας ουδόλως εμποδίζει την εξουσία να εκφράζεται με τον πιο προκλητικά χυδαίο και

επιθετικό τρόπο, είτε εναντίον μεμονωμένων ατόμων (περίπτωση φοιτητών) είτε εναντίον διαδηλωτών. Υπό αυτό τον φακό, μιλάμε για μια ακόμη διαδικασία δημιουργίας και αναπαραγωγής της δικής της «αποδεκτής αλήθειας» όσο μακριά και να βρίσκεται από την εκτίμηση της κοινωνίας.

Υποσημειώσεις

[1] <https://alertcy.wordpress.com>.

[2] <https://politis.com.cy/politis-news>.

[3] «Καταδικάζοντας τον καπιταλισμό, ο οποίος έχει εισχωρήσει στην καθημερινότητα και στις κοινωνικές μας σχέσεις επηρεάζοντάς τις αρνητικά, καταδικάζουμε παράλληλα την ύπαρξη διαχωριστικών γραμμών και πολέμων, αφού είναι αποτέλεσμα πολιτικών, οικονομικών και εθνικών συμφερόντων που συντηρούνται μέσα στο σύστημα αυτό. Για αυτό το λόγο, οι δράσεις μας στηρίζονται σε εναλλακτικούς τρόπους αυτοσυντήρησης, αυτό-οργάνωσης και ψυχαγωγίας.» (Από εκτυπωμένη ανακοίνωση που διανέιμεται στον χώρο της κατάληψης)

<http://occupythebufferzone.wordpress.com>

[4] Για λεπτομερείς αναλύσεις του κινήματος Occupy the Buffer Zone:

Murat Erdal Ilıcan, "The Occupy Buffer Zone Movement, Radicalism and Sovereignty", *Cyprus Review* 25(1):55-79.

Παυσανίας Καραθανάσης, Μέρος τέταρτο, 10.2. Κίνημα κατάληψης της Νεκρής Ζώνης / Occupy the Buffer Zone (OBZ): Μια κοινότητα στο ενδιαμέσο: 388-406 στο «Από τα κάτω δραστηριοποίηση και έξοδος από την οριακότητα: Δημόσιες εκδηλώσεις και δράσεις στην εντός των τειχών Λευκωσία».

Ως Δαμέ – Η Κυπριακή Άνοιξη – Ανταπόκριση από την Κύπρο

Συσπείρωση Ατάκτων, Απρίλιος 2021

Το 2020 βρίσκει την κυπριακή κοινωνία σε έντονο αναβρασμό. Μια σειρά από ζητήματα δημιουργούν ένα έκρυθμο κλίμα που οδηγεί την κοινωνία να αναζητά τρόπο αντίδρασης έναντι των προβλημάτων που βιώνει. Αρχικά το τέλμα που δημιουργήθηκε στις συνομιλίες για επίλυση του Κυπριακού μετά το τελευταίο ναυάγιο του 2017 ενέτεινε την ανησυχία για το μέλλον της επανένωσης του νησιού και της ειρήνης στην ευρύτερη περιοχή, ενώ οι δηλώσεις και διά στόματος Αναστασιάδη για δύο κράτη αποτελούν πλέον πραγματικότητα. Ταυτόχρονα, ανασύρονται στην επιφάνεια αποκαλύψεις σκανδάλων, με κυριότερο την παραχώρηση υπηκοοτήτων μέσω του επενδυτικού προγράμματος πολιτογραφίσεων σε άτομα που διώκονται ποινικά για διάφορα σοβαρά αδικήματα (υπεξαίρεση χρημάτων, ηγέτες δικτατορικών καθεστώτων κ.ά.). Την ίδια στιγμή, γινόμαστε μάρτυρες ολοένα και περισσότερων αυταρχικών πρακτικών εκ μέρους του κράτους και της παρούσας κυβέρνησης, όπως η πειθαρχική δίωξη εκπαιδευτικού από το Υπουργείο Παιδείας για «προσβλητικούς και ανόσιους» πίνακες, και το ένταλμα έρευνας σε κατοικία ατόμου που θεωρήθηκε διαχειριστής σελίδας σε Μέσο Κοινωνικής Δικτύωσης που σατίριζε την Υπουργό Δικαιοσύνης, πράγμα που τελικά κρίθηκε παράνομο από το δικαστήριο.

Μέσα σε αυτό το κοινωνικό κλίμα, νέες μορφές ελέγχου χρησιμοποιούνται με πρόφαση την διαχείριση της πανδημίας. Τον

Μάρτιο του '20 επιβάλλεται λοκντάουν, απαγορεύεται η κυκλοφορία το βράδυ και ρυθμίζεται η διακίνηση μέσα από την αποστολή γραπτών μηνυμάτων. Η εργαλειοποίηση της πανδημίας γίνεται εμφανέστερη με την απαγόρευση διακίνησης μέσω των οδοφραγμάτων, πριν ακόμη κλείσουν τα αεροδρόμια ή ληφθούν οποιαδήποτε άλλα μέτρα διαχείρισης της πανδημίας, γεγονός που προκάλεσε έντονες αντιδράσεις. Η πρώτη δράση πολιτικής ανυπακοής πραγματοποιείται από ελληνοκύπριους διαδηλωτές μία μέρα μετά το μονομερές κλείσιμο των οδοφραγμάτων, οι οποίοι κατάφεραν να σπάσουν τον αστυνομικό κλοιό και να μπουν στη νεκρή ζώνη στην οδό Λήδρας-Λοκματζί στο κέντρο της Λευκωσίας, ενώ μια βδομάδα μετά πραγματοποιείται και δεύτερη κοινή διαμαρτυρία. Και στις δύο περιπτώσεις σημειώνονται κάποια επεισόδια μεταξύ διαδηλωτών και αστυνομίας, η οποία δεν δίστασε να τραμπουκίσει ελληνοκύπριους και να ψεκάσει με σπρέυ πιπεριού τουρκοκύπριους διαδηλωτές.

Με αφορμή τα έκτακτα μέτρα που λαμβάνονται η κυβέρνηση μετατρέπει το κέντρο πρώτης υποδοχής προσφύγων «Πουρνάρα» σε κλειστό κέντρο κράτησης, σε ένα στρατόπεδο συγκέντρωσης, όπου περιορίζει και φυλακίζει εκατοντάδες αιτούντες άσυλο. Οι αιτούντες διαμένουν σε σκηνές για μήνες μέσα σε άθλιες συνθήκες, σε ένα χώρο του οποίου οι υποδομές δεν μπορούν να καλύψουν βασικές ανάγκες διαβίωσης. Στις 31 Μαΐου ομάδες του αντιεξουσιαστικού/αναρχικού χώρου, που αργότερα θα αποτελέσουν μαζί με άλλες την πλατφόρμα "Ως δαμέ", καλούν σε διαμαρτυρία υπέρ του ανοίγματος της Πουρνάρας και για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης των αιτητών ασύλου. Η διαμαρτυρία συγκεντρώνει εκατοντάδες κόσμο, παρά τα απαγορευτικά μέτρα και την απειλή εξωδίκων. Άτομα θα λάβουν εξώδικο πρόστιμο για τη συμμετοχή τους στην πορεία, ή θα κατηγορηθούν για «διέγερση» προς παραβίαση των μέτρων τα οποία απαγόρευαν τις συναθροίσεις.

Στις 26 Αυγούστου, με διάταγμά της η κυβέρνηση ρητά εξαγγέλλει την απαγόρευση διαδηλώσεων και διαμαρτυριών. Στις 28 Νοεμβρίου πραγματοποιείται η πρώτη διαμαρτυρία μετά την απαγόρευση διαδηλώσεων. Καλείται από τις ίδιες ομάδες, ενώ έχει πλέον

κεντρικούς άξονες την υγεία και την ελευθερία. Σε μια πρωτοφανή επίδειξη αυταρχισμού για αποτροπή διεξαγωγής της πορείας παρατάσσονται στον δρόμο οι αντριοχλαγωγικές ομάδες της αστυνομίας, η αύρα νερού «Αίαντας», ενώ ο χώρος βιντεοσκοπείται από drone και ο κόσμος τραμπουκίζεται από μπάτσους. Η πορεία δεν καταφέρνει να ξεκινήσει ποτέ από το σημείο έναρξης που είχε ανακοινωθεί και όσα άτομα καταφέρνουν να συναντηθούν, πραγματοποιούν την πορεία υπό την ανησυχία για προθέσεις έντονης καταστολής. **Η αντίδραση του κράτους δείχνει αυτό που πρόκειται να ακολουθήσει: το κράτος ανασύρει την βία με σκοπό να αποσιωπήσει κάθε είδους αντίδραση.**

Η συνέχεια θα δοθεί στις 13 Φεβρουαρίου, όταν πραγματοποιείται η πρώτη κινητοποίηση από την πλατφόρμα Ως Δαμέ. Η κινητοποίηση εναντιώνεται στον κρατικό αυταρχισμό, τη διαφθορά και τη διαχείριση της πανδημίας με όρους καταστολής και προβάλλει σειρά διεκδικήσεων, όπως την κατάργηση της απαγόρευσης των διαδηλώσεων, τη στήριξη των ανέργων, μεταναστών/τριών και αιτούντων ασύλου. Η Αστυνομία παρατάσσει πάνοπλο τον αντριοχλαγωγικό ουλαμό, την αύρα «Αίαντας» και τις κλούβες. Ζητά από τους διαδηλωτές να διαλυθούν ανακοινώνοντάς τους ότι βάσει του διατάγματος η διαδήλωση απαγορεύεται.

Όταν οι διαδηλωτές επιχειρούν να προχωρήσουν με την κινητοποίηση, η αστυνομία εξαπολύει βία άνευ προηγουμένου για τα δεδομένα της Κύπρου. Διαδηλωτές ξυλοκοποούνται και τραυματίζονται με σημαντικότερο τον τραυματισμό διαδηλώτριας στο μάτι μετά από βολή του τεθωρακισμένου ρίψης νερού. Συλλαμβάνονται και σέρνονται στο τμήμα όπου τους απαγγέλλονται διάφορες κατηγορίες.

Όπως ήταν αναμενόμενο τα κυρίαρχα ΜΜΕ προσπαθούν να θάψουν το γεγονός, ενώ κατηγορούν τους διαδηλωτές ως αρνητές των μέτρων, βίαιους και επιθετικούς. Η πραγματικότητα όμως του τι συνέβη διαχέεται κατά βάση μέσα από βίντεο στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, όπου διαφαίνεται ξεκάθαρα η απρόκλητη βία την οποία βίωσαν οι διαδηλωτές. Η κατακραυγή είναι έντονη και στις 20

Φεβρουαρίου καλείται νέα πορεία ως απάντηση στην κρατική βία της προηγούμενης. Το συντονιστικό της Ως Δαμέ, που έχει εν τω μεταξύ συστήσει ομάδα νομικής στήριξης και ιατρική ομάδα, καλεί εκ των προτέρων την αστυνομία να μείνει μακριά και αναλαμβάνει την περιφρούρηση της πορείας (τήρηση αποστάσεων, μάσκες). **Η πορεία έχει μαζικότερο χαρακτήρα, με 10,000 κόσμο να διαδηλώνουν κατά της αστυνομικής βίας, της κρατικής διαφθοράς με έντονα αντιφασιστικό και ταξικό χαρακτήρα καταγγέλλοντας ταυτόχρονα το εκκλησιαστικό και πολιτικό κατεστημένο.**

Η πλατφόρμα Ως Δαμέ δεν ξεκινά με την πορεία της 13ης Φεβρουαρίου, αν και αυτή ήταν η πρώτη πορεία που ονομάστηκε Ως Δαμέ.

Οι ομάδες που αποτελούν τον κορμό αυτής της πλατφόρμας, δραστηριοποιούνται την τελευταία δεκαετία στην Κύπρο, ενώ άτομα από τις ομάδες συμμετέχουν ενεργά σε κινηματικές διαδικασίες από τις αρχές του '80. Οι ομάδες που αποτελούν τη συνέλευση της Ως Δαμέ λειτουργούν με αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες, όπως και η ίδια η συνέλευση. Οι πλείστες ομάδες συνεργάζονται εδώ και χρόνια, είτε με συνδιοργάνωση εκδηλώσεων/πορειών/φεστιβάλ είτε με συνδιαχείριση κοινωνικών χώρων, συλλογική συγγραφή/ανταλλαγή άρθρων για διάφορα κινηματικά έντυπα, κλπ, ενώ από το καλοκαίρι του 2019 υπάρχει μια ενεργή προσπάθεια για δημιουργία πλατφόρμας συνδιοργάνωσης και αλληλεγγύης ανάμεσα στις διάφορες ομάδες/συνελεύσεις του ριζοσπαστικού χώρου στον νότο. **Το Ως Δαμέ, ενώ ξεκίνησε ως τίτλος πορείας ενάντια στη διαχείριση του κορονοϊού με όρους καταστολής, κατέληξε να αποτελεί πλέον μια πλατφόρμα συνεργασίας ομάδων με διαθεματικότητα στις διεκδικήσεις της και ξεκάθαρα πολιτικά προτάγματα σε ζητήματα εργασιακά, μετανάστευσης-αντιφασισμού, έμφυλων διακρίσεων-πατριαρχίας, ριζοσπαστικής οικολογίας και αποανάπτυξης, ενώ επιπλέον κεντρικό ρόλο έχει και η ομοσπονδιακή επανένωση της χώρας.**

Η μέχρι τώρα πορεία του Κυπριακού, που οδηγείται με κάθε κύκλο συνομιλιών σε αδιέξοδο και στη ντε φάκτο διχοτόμηση, έρχεται στο προσκήνιο στη συγκυρία του Ως Δαμέ, σε πολλαπλά, τέμνοντα επίπεδα. Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, η κυβέρνηση πριν ακόμη φτάσει ο κορονοϊός στη χώρα εργαλειοποίησε την πανδημία και ανακοίνωσε το κλείσιμο τεσσάρων εκ των οδοφραγμάτων, μονομερώς, ενώ δεν είχαν ακόμα εμφανιστεί κρούσματα ούτε στο νότιο ούτε στο βόρειο μέρος του νησιού κανονικοποιώντας με αυτό τον τρόπο τον διαχωρισμό τόσο σε υλική όσο και συνειδησιακή βάση. Η μη λύση του Κυπριακού έρχεται να συνδεθεί με το σκάνδαλο των διαβατηρίων, με τις μεγάλες αναπτύξεις και τη διαπλοκή μεγαλοεπιχειρηματιών, μεγαλοδικηγόρων και πολιτικών από όλο το φάσμα των κομμάτων συμπεριλαμβανομένου και του προέδρου της βουλής· η δυνατότητα μονοπώλησης της εξουσίας σε στρεβλό κράτος που ελέγχει μέρος των εδαφών της χώρας με το σύνταγμα σε αναστολή, είναι ικανή και αναγκαία συνθήκη για τη διαπλοκή. Προσφάτως δε και με φόντο τις βουλευτικές εκλογές του 2021, η κυβέρνηση για να ενισχύσει τη δημοτικότητα του κυβερνώντος κόμματος στους ψηφοφόρους του (ακρο)δεξιού τόξου, ταύτισε την πράσινη γραμμή με σύνορα όπως ο Έβρος, και τοποθέτησε τον Φεβρουάριο του 2021 συρματοπλέγματα κατά μήκος της πράσινης γραμμής σε περιοχές που διατείνεται ότι χρησιμοποιούν μετανάστες/πρόσφυγες για να εισέλθουν εντός των εδαφών που ελέγχει η Κυπριακή Δημοκρατία.

Η πλατφόρμα Ως Δαμέ φαίνεται να στηρίζεται από όλο το φάσμα της αριστεράς στην Κύπρο, κοινοβουλευτικής και εξωκοινοβουλευτικής. Το Ως Δαμέ είναι ένα κίνημα που επιθυμεί την ανοιχτότητα, ειδικότερα στον κόσμο που μοιράζεται τις ίδιες ανησυχίες και θέλει να διεκδικήσει το δικαίωμα στην αλλαγή κατεβαίνοντας στον δρόμο. Άλλωστε το πλαίσιο του Ως Δαμέ είναι ξεκάθαρο «Καλούμε οργανώσεις, συλλογικότητες και ομάδες να συνυπογράψουν και να συμπορευθούν μαζί μας. Φοράμε μάσκες, κρατάμε αποστάσεις. Τονίζουμε για άλλη μια φορά πως οι κινητοποιήσεις μας έχουν ξεκάθαρο αντιφασιστικό και ταξικό χαρακτήρα και ως εκ τούτου εθνικιστικά και θρησκευτικά σύμβολα και συνθήματα δεν είναι ευπρόσδεκτα».

Η Ως Δαμέ δεν είναι ένας φορέας που θα διεκδικήσει κομμάτι της εξουσίας, αλλά μια πλατφόρμα που προσπαθεί να διεκδικήσει τα προτάγματα από τα κάτω και όχι με τον συστημικό τρόπο, μέσα από τις έδρες του κοινοβουλίου. Φαίνεται ότι καταφέραμε να εκφράσουμε τις ανησυχίες και την οργή ενός σημαντικού κομματιού της κοινωνίας στη σημερινή συγκυρία. Θέλουμε να παρεμβαίνουμε στο πολιτικό σκηνικό μέσω των δράσεών μας και

φαίνεται να το έχουμε επιτύχει σε μεγάλο βαθμό, καθώς καταφέραμε να επηρεάσουμε τον δημόσιο λόγο. Πολλά από τα ζητήματα που έθεσε το Ως Δαμέ, ανάγκασαν θεσμικούς φορείς – την κυβέρνηση και σχεδόν όλα τα κόμματα- να τοποθετηθούν ως επί το πλείστον για να μας επιτεθούν. Το γεγονός ότι οι πιο πρόσφατες δημοσκοπήσεις του κρατικού καναλιού έδειξαν ότι το 45% των ερωτώμενων συμφωνεί με τις διαδηλώσεις Ως Δαμέ, δίνουν ακόμα μεγαλύτερο βήμα, ρόλο και λόγο στην πλατφόρμα.

Η ελληνοκυπριακή κοινωνία δεν είναι συνηθισμένη να διαδηλώνει και να διεκδικεί. Το «κρύψε να περάσουμε» είναι βαθιά ριζωμένο στην αντίληψη τουλάχιστον των μεγαλύτερων ηλικιακά ομάδων. Τα σκάνδαλα που ξεσπούσαν κατά καιρούς ήταν ένα πολύ μικρό μέρος των όσων όλοι γνώριζαν αλλά κανείς δεν μιλούσε για αυτά. Χαρακτηριστικό είναι και το γεγονός ότι για να βγει στη δημόσια σφαίρα το σκάνδαλο των διαβατηρίων (να σημειώσουμε το θέμα είχε τεθεί από κάποιες από τις ομάδες του Ως Δαμέ τουλάχιστον ένα χρόνο προηγουμένως και όλοι το γνώριζαν), έπρεπε να αναδειχθεί από ξένα ειδησεογραφικά πρακτορεία, ενώ τα τοπικά μέσα, χρηματοδοτούμενα από τα τοπικά πολιτικά κόμματα και σε συνεργασία με αυτά, κατηγορήσαν τους ξένους δημοσιογράφους σαν πράκτορες της Τουρκίας, για να ρίξουν στάχτη στα μάτια των «ιθαγενών» για ακόμα μια φορά.

Μέσα στο κλίμα της εποχής, με την οικονομική κρίση, τα σκάνδαλα με τα διαβατήρια, την υφαρπαγή της γης και τη λεηλασία του περιβάλλοντος, τα σκάνδαλα για σεξουαλική κακοποίηση, το κλείσιμο των οδοφραγμάτων και τη διχοτομική πολιτική που προωθεί η κυβέρνηση, γεννήθηκε το κίνημα Ως Δαμέ. Ο κόσμος που έχει εδώ και καιρό χάσει την ελπίδα του ότι κάποιο κόμμα ή χαρισματικοί ηγέτες θα βρεθούν για να τον σώσουν, είδε μια ομάδα ατόμων να θέτει όλα αυτά τα ζητήματα στη δημόσια σφαίρα και να απαιτεί αλλαγή μέσα από κινηματικές διαδικασίες. Αυτές οι ομάδες του έδωσαν την ευκαιρία να βγει

στον δρόμο και να εκφράσει την αγανάκτησή του για όλα αυτά τα ζητήματα που τον προβληματίζουν.

Ένα από τα θετικά της νέας κοινωνικής κατάστασης που κομίζει το Ως Δαμέ είναι η γέννηση άλλων ομάδων και πρωτοβουλιών, με παράδειγμα τη φεμινιστική πρωτοβουλία της 8ης Μαρτίου, ενώ πολιτικοποιούνται νέα άτομα πιο ριζοσπαστικά. Όσο οξύνονται οι αντιθέσεις και ο κόσμος βιώνει την επίθεση του καπιταλιστικού συστήματος στις ζωές μας, το Ως Δαμέ θα είναι επίκαιρο και θα μπορεί να εκφράζει κομμάτια της κοινωνίας που έχουν αποκλειστεί και αποσιωπηθεί. Δεν μπορούμε να εγγυηθούμε τη συνέχεια του Ως Δαμέ ή να προβλέψουμε τη διάρκειά του, το δεδομένο όμως είναι ότι όσο ο κόσμος συνεχίζει να στηρίζει τόσο θα μπορεί να συνεχίζει και το Ως Δαμέ. Για να συνεχίζει, όμως, να υπάρχει και να πιέζει, πρέπει να συνεχίσει να σχολιάζει θέματα από την επικαιρότητα και την πολιτική κατάσταση, με ριζοσπαστικές ιδέες και οπτικές που το σύστημα δεν επιτρέπει συνήθως να ακούγονται στον δημόσιο λόγο.

Από τη πλευρά μας, ως ομάδα που συμμετέχουμε στη συνέλευση του Ως Δαμέ, θεωρούμε σημαντικό να συνεχιστεί η παρουσία του. Δυστυχώς λόγω της πανδημίας και των περιορισμών δεν έχουμε τη δυνατότητα να συναναστραφούμε με τον κόσμο που συμμετέχει και στηρίζει. Θεωρούμε πάντως πολύ σημαντικό το γεγονός ότι στην κυπριακή κοινωνία για πρώτη φορά δημιουργείται μέσω του Ως Δαμέ μια συνειδητοποίηση της διαθεματικότητας των κινημάτων, καθώς βλέπουμε ομάδες με διαφορετικές διεκδικήσεις να συνεργάζονται και να κατεβαίνουν μαζί στον δρόμο. Αυτό ήταν ένα στοίχημα που είχε βάλει το Ως Δαμέ από την πρώτη πορεία. Φαίνεται τώρα για πρώτη φορά στην Κύπρο να γίνεται επιτυχώς ο συνδυασμός στον δρόμο διαφορετικών κομματιών της κοινωνίας με διαφορετικές διεκδικήσεις, με κοινή αφορμή την κρατική αυταρχική πολιτική και την αγανάκτηση που δημιουργήθηκε.